

INFORMACJA

o wyjazdowym posiedzeniu	Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą
nr posiedzenia:	39
data posiedzenia:	30 maja 2022 r.
miejsce posiedzenia	Gdynia, Muzeum Emigracji

Porządek posiedzenia:

1. Kierunki polityki polonijnej w ocenie środowisk polonijnych i eksperckich – doświadczenia i rekomendacje.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Kazimierz Michał Ujazdowski.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Paweł Arndt, Halina Bieda, Stanisław Gogacz, Ryszard Majer, Andrzej Pająk, Jarosław Rusiecki, Kazimierz Michał Ujazdowski, Wojciech Ziemiak,

senatorowie:

Alicja Chybicka, Sławomir Rybicki,

goście, m.in.:

prezydent miasta Gdyni Wojciech Szczurek,

Ministerstwo Spraw Zagranicznych:

I radca w Departamencie Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Marek Orliński ze współpracownikiem,

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej:

dyrektor Grażyna Żebrowska ze współpracownikiem,

Muzeum Emigracji w Gdyni:

zastępca dyrektora Sebastian Tyrakowski ze współpracownikiem,

przedstawiciele organizacji polonijnych:

przewodnicząca Rady Polonii Świata Teresa Berezowska,

prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Tadeusz Pilat,

sekretarz generalna Stowarzyszenia „Dom Polski Kopernika” w Tuluzie Zuzanna Pająk,

przewodnicząca Związku Nauczycieli Polskich w Szwecji Beata Lewicka-Johansson,

przedstawicielka Polskiej Sieci Federalnej do spraw Partycypacji i Spraw Socjalnych „Part of Europe” w Niemczech Kamila Schöll-Mazurek,

prezes zarządu Fundacji „Polonium” Katarzyna Makowska,

członek Zarządu Fundacji „PLUGin” Jakub Janas,

członek zarządu Centrum Together-Razem Joanna Kossykowska,

eksperci:

kierownik Katedry Migracji i Stosunków Etnicznych w Instytucie Amerykanistyki i Studiów Polonijnych na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim Dorota Praszalowicz,
prodziekan ds. kształcenia i studenckich Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni Patrycja Bałdys,
członek Zespołu Polityk Migracyjnych w Ośrodku Badań nad Migracjami na Uniwersytecie Warszawskim. Michał Nowosielski,
pracownik Zakładu Myśli Politycznej i Historii Najnowszej w Instytucie Politologii na Wydziale Nauk Społecznych na Uniwersytecie Gdańskim Arkadiusz Modrzejewski,
dyrektor Centrum Zrównoważonego Rozwoju na Uniwersytecie Gdańskim Sylwia Mrozowska,

inni goście:

uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Adama Mickiewicza w Gdyni wraz z nauczycielką historii Marią Stefanowską,
studenci Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Wyższej Szkole Administracji i Biznesu w Gdyni wraz z wykładowcą Adamem Labuhnem,
dyrektor 51. Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Bytomiu Beata Hucz-Pszon.

Ad 1.

Wyjazdowe posiedzenie komisji w siedzibie Muzeum Emigracji w Gdyni zostało zorganizowane w ramach obchodów 100-lecia pierwszego posiedzenia Senatu II RP i poświęcono je dyskusji nad kierunkami polityki polonijnej z udziałem środowisk polonijnych i eksperckich.

Prezydent miasta Gdyni Wojciech Szczurek zwrócił uwagę, że działające w dawnym Dworcu Morskim Muzeum Emigracji jest symbolem wielkiego ruchu emigracyjnego, którego rezultatem jest ok. 20 milionów Polaków i ich potomków żyjących poza granicami kraju.

Przewodniczący komisji Kazimierz Michał Ujazdowski stwierdził, że opiekuńcza funkcja państwa wobec Polonii nie pasuje do doświadczeń współczesnej emigracji. Potrzebna jest wzajemna współpraca, której kierunki należałoby uzgodnić.

Prof. dr hab. Dorota Praszalowicz z Uniwersytetu Jagiellońskiego wśród priorytetów polityki państwa wobec Polonii wymieniła podtrzymywanie tożsamości narodowej z jednoczesnym wspieraniem integracji w krajach osiedlenia, nauczanie języka polskiego oraz atrakcyjną promocję kultury polskiej na świecie. Postulowała wykorzystywanie wniosków z badań prowadzonych przez emigracyjnych naukowców.

Dr hab. Michał Nowosielski z Ośrodka Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego przedstawił m.in. wyniki ankiety rozesłanej przez przewodniczącego komisji oraz Muzeum Emigracji w Gdyni do środowisk polonijnych. Zawierała ona pytania o kierunki i priorytety polityki państwa polskiego wobec Polonii oraz o możliwości współpracy z instytucjami krajowymi. Jednym z kluczowych problemów jest brak partnerskiej relacji z Polonią oraz niewykorzystywanie przez państwo polskie potencjału polskiej emigracji. Projektując kierunki polityki państwa wobec Polonii, warto mieć na uwadze to, że większość polskich emigrantów działa w niesformalizowanych grupach czy sieciach współpracy zawodowej. Badanie pokazało również duże upolitycznienie i zbiurokratyzowanie procedur konkursowych.

Współczesne trendy w kształtowaniu polityk diasporycznych na przykładzie wybranych krajów wysoko rozwiniętych omówił dr Rafał Raczyński z Muzeum Emigracji w Gdyni. Obecnie diaspory są postrzegane jako ambasadorowie krajów pochodzenia, a tzw. dyplomacja diaspor

stała się częścią dyplomacji publicznej. W rezultacie wiele krajów zaczęło rozwijać specjalne polityki wobec swoich diaspor oraz angażować emigrantów i ich potomków w realizację wspólnych celów.

Swoje doświadczenia i rekomendacje dotyczące polityki polonijnej zaprezentowali przedstawiciele środowisk polonijnych: przewodnicząca Rady Polonii Świata Teresa Berezowska, prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Tadeusz Pilat, Zuzanna Pająk ze Stowarzyszenia „Dom Polski Kopernika” w Tuluzie, Jakub Janas z Fundacji „PLUGin” z Londynu, Katarzyna Makowska z Fundacji „Polonium” oraz Kamila Scholl-Mazurek z Polskiej Sieci Federalnej do spraw Partycypacji i Spraw Socjalnych „Part of Europe” w Niemczech. Joanna Kossykowska z Centrum Together-Razem w Cork przedstawiła wnioski z badań nad społecznością Polaków w Irlandii.

Nad informacją przeprowadzono dyskusję. W dyskusji wzięli udział senatorowie oraz zaproszeni goście.

Postulowano m.in. reformę statusu i funkcjonowania konsulatów honorowych na wzór rozwiązań irlandzkich. Zaproponowano, by Senat RP zainicjował prace nad nowym dokumentem programującym politykę polonijną uwzględniającą podmiotowość i potencjał Polonii. Naukowcy podkreślali potrzebę prowadzenia szerszych badań i poszerzenia wiedzy o Polonii i Polakach na świecie.

Posiedzeniu towarzyszyła wystawa pt. „Senat RP wczoraj i dzisiaj”.